

Inspectoratul Școlar Județean Timiș

Concursul județean de Istorie pentru clasele V-VII 2026

Subiect

Clasa a VI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

Субјекат I

15 бодова

Означите, на испитном папиру, слово тачног одговора:

1. Први румунски хуманиста из Трансилваније био је: **3 бода**
a) Еразмус из Ротердама;   b) Николаус Олахус   c) Мирон Костин;   d) Григоре Уреке.
2. Оснивач модерне политичке филозофије био је: **3 бода**
a) Ђордано Бруно;   b) Галилео Галилеј;   c) Вилијам Шекспир;   d) Николо Маќјавели.
3. Султан Османског царства назван „Законодавац”: **3 бода**
a) Мехмет I;   b) Бајазит I;   c) Сулејман Величанствени;   d) Мехмет II.
4. Оснива нову престоницу у Санкт Петербургу: **3 бода**
a) Екаторина Велика;   b) Петар I;   c) Луј XIV;   d) Бајазит I.
5. Луј XIV је изградио Дворац код: **3 бода**
a) Версај;   b) Париз;   c) Беч;   d) Берлин.

Субјекат II

15 бодова

Спојите, на испитном папиру, датуме из колоне А и догађаје из колоне Б:

1. 1517   a. Се завршио Сабор у Тренту;
2. 1534   b. 95 теза Мартина Лутера;
3. 1555   c. Актом о Супремацији краљ је проглашен поглаваром англиканске цркве;
              d. Споразум у Аугзбургу;

Субјекат III

30 бодова

Пажљиво прочитајте изворе:

А. „У време када се настанио у Португалу, Колумбо је већ био зрео човек, пошто он је рођен у Ђенови 1451. године; представљао је класични средњовековни тип који је предлагао модерна решења за експанзију. (...) Колумбо је читао Птоломеја, Аристотела, Мариноса из Тира, Страбона и Плинија. Пјер де Мандевил (...) учио је заобилазним путем из теорије хуманистичког лекара Тосканелија. Године 1474. нацртао је мапу из које је произашло да су португалски планови били прилично близу, ближе него што су многи мислили, источној граници Азије.“

(Francesco Morales Padron, *Istoria descoperirii și cuceririi Americii*)

Б. „Колумбо је представљао комбинацију класичног средњовековног типа (мистицизам, одређена етика, крсташка душа, вера) и ренесансног човека (радозналост, ватрена жеђ за богатством, неуморна активност, практична домишљатост). Иако је стекао солидно образовање у областима као што су навигација, географија, космографија, картографија, будући да је био „ненадмашни стручњак за књижевност“, на крају га је покренуло мистично веровање у његово предодређење. (...) Амбициозан и изузетно упоран, смирен, поносан и храбар, бриљантан и контрадикторан дух, Колумбо остаје највећа личност Доба великих географских открића.” (Silviu Neguț, *Căutători de noi țărâmurii*)

На основу ових историјских извора, одговорите на следеће захтеве:

1. Наведите једну државу и један континент назначених у извору А. **6 бодова**
2. Утврдите век на који се односи извор А. **3 бода**
3. Назначите једну историјску личност на коју се односи извор Б и три области у којима се истакао, према истом извору. **12 бодова**
4. Наведите три узрока Великих географских открића. **9 бодова**

Субјекат IV

30 бодова

Напишите, на приближно две странице, текст о *Верској реформи и Контрареформи*, с обзиром на следећи план идеја:

- напомените век када се појавила *Верска реформа* и наведите два узрока реформе;
- назначите једног представника *Верске реформе* и опишите нову веру засновану на његова учења;
- напомените две мере усвојене за време *католичке Контрареформе*.

Опомена! Бодују се и употреба **одговарајућег историјског речника**, **структурирање** излагања (увод-садржај-закључак), поштовање **хронолошког/логичког редоследа** историјских чињеница и **уклапање** текста у задату просторну границу.